

PRIMO LEVI
IL SISTEMA PERIODICO

EINAUDI

Ο Περιοδικός Πίνακας του Primo Levi

Παναγιώτης Κυρίτσος

Ημερίδα για το Διεθνές Έτος Χημείας

1 Ιουνίου 2011

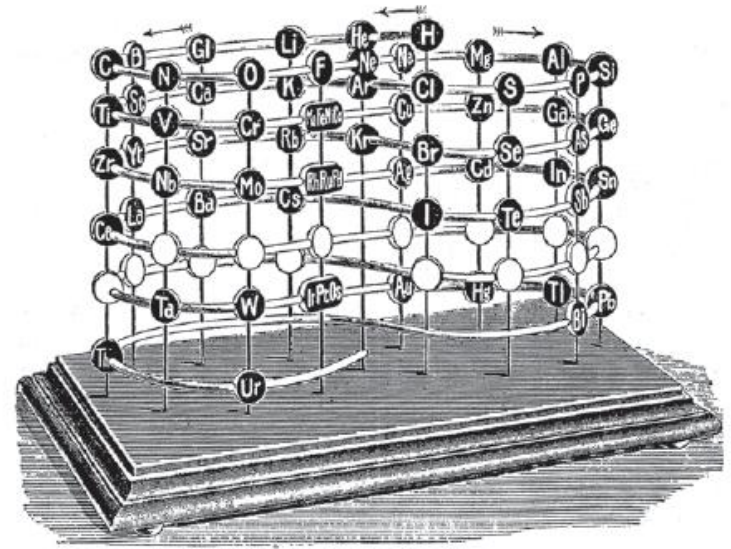
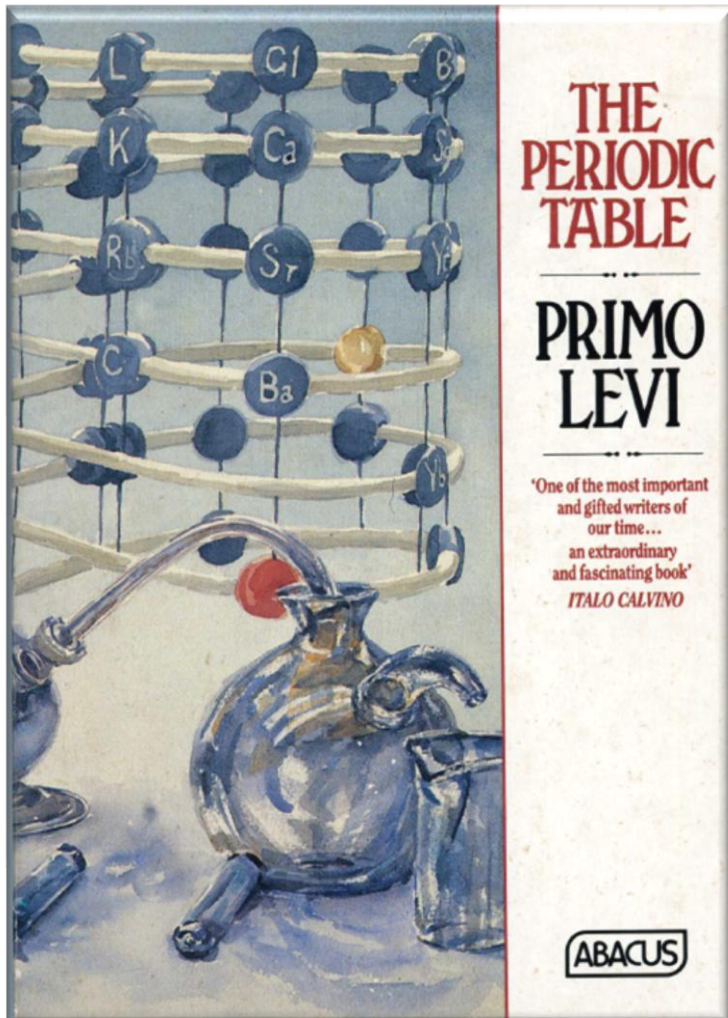

FIGURE 10.2 Crookes's periodic system. W. Crookes, *Proceedings of the Royal Society of London*, 63, 408–411, 1898, figure on p. 409.

Μετάφραση: Raymond Rosenthal
Abacus (paperback), 1985

Πρώτη έκδοση: Einaudi, 1975

Each chapter (and element) resonates with some feature of the human condition. [...] it is a narrative poem of magical quality.

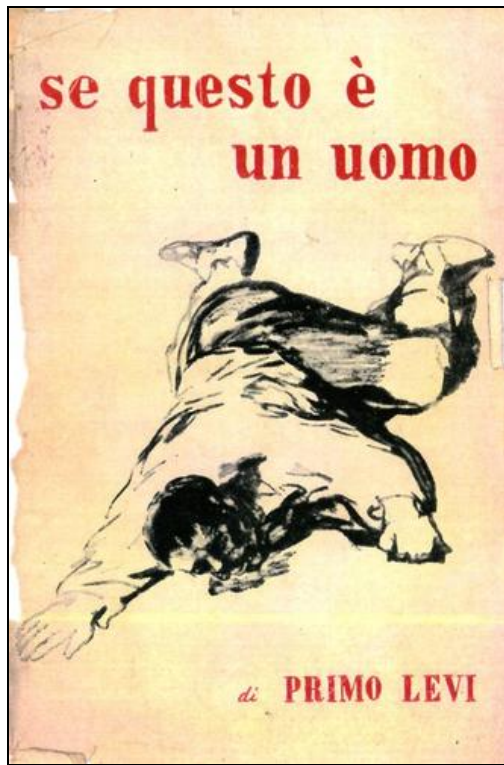
F. Dainton, New Scientist

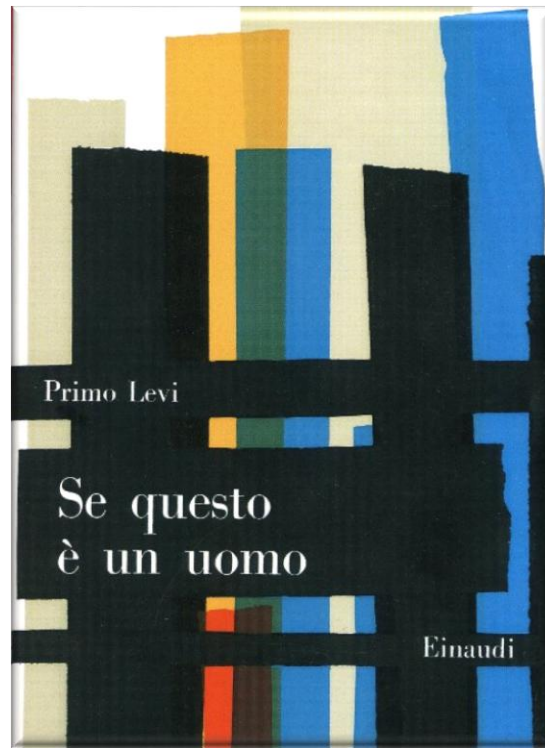
*Ο Πρίμο Λέβι
στο Εργαστήριο Ποιοτικής Ανάλυσης
του Τμήματος Χημείας*

Πανεπιστήμιο του Τορίνο, 1940.

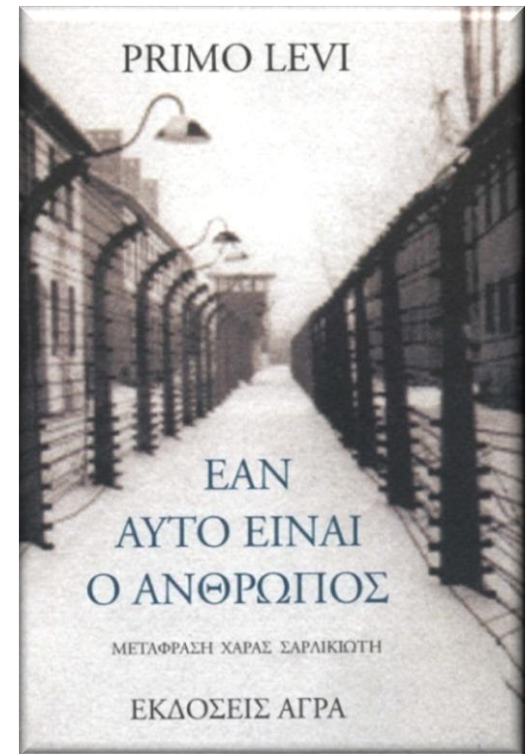
<http://www.primolevi.it/Web/English>

De Silva, 1947

Einaudi, 1958

Άγρα, 1997
Μτφ.: Χará Σαρλικιώτη

[...] κι όμως, στην αφήγηση αυτή κυριαρχεί η πλέον εντυπωσιακή αξιοπρέπεια· καμία εκδήλωση μίσους, καμία υπερβολή, καμία εκμετάλλευση των προσωπικών ταλαιπωριών, αλλά ένας ηθικός προβληματισμός πάνω στον πόνο, εξυψωμένος από ένα όραμα ζωής.

GLI STRUZZI 305

Primo Levi
I sommersi e i salvati

EINAUDI

I delitti, i castighi, le pene, le impunità

Einaudi, 1986

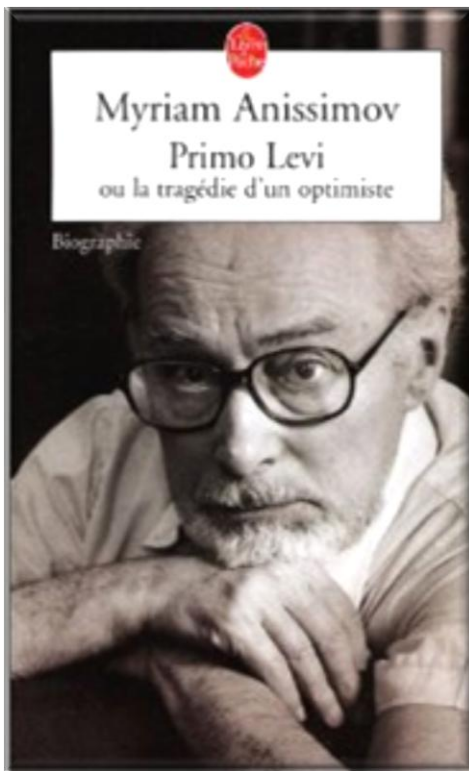
PRIMO LEVI

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΒΟΥΛΙΑΞΑΝ
ΚΑΙ
ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΣΩΘΗΚΑΝ

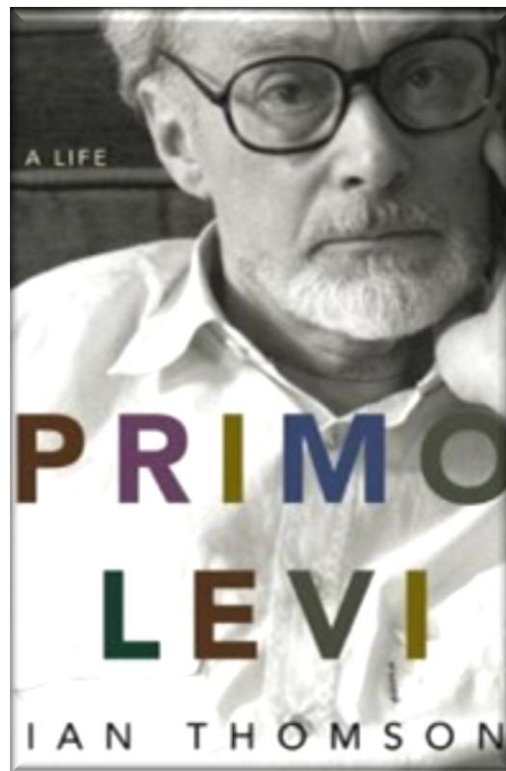
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΧΑΡΑ ΣΑΡΛΙΚΙΩΤΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

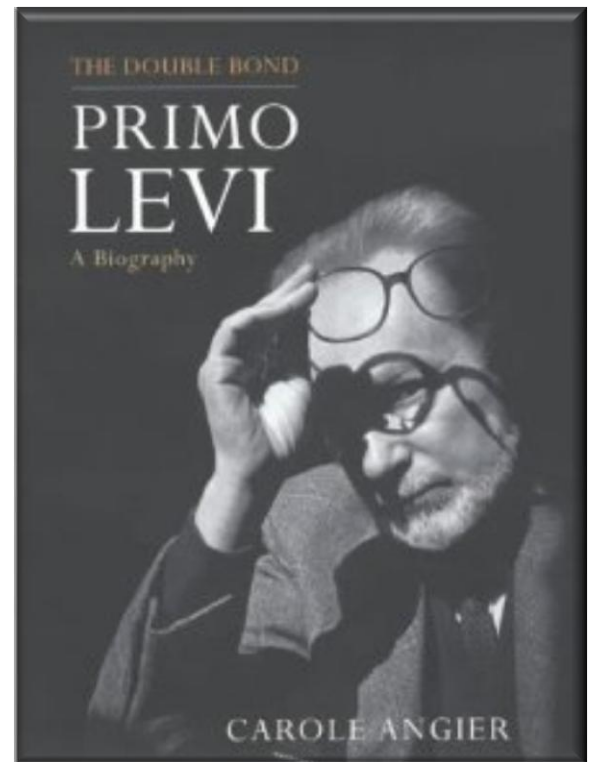
Άγρα, 2000
Μτφ.: Χαρά Σαρλικιώτη

1996

2002

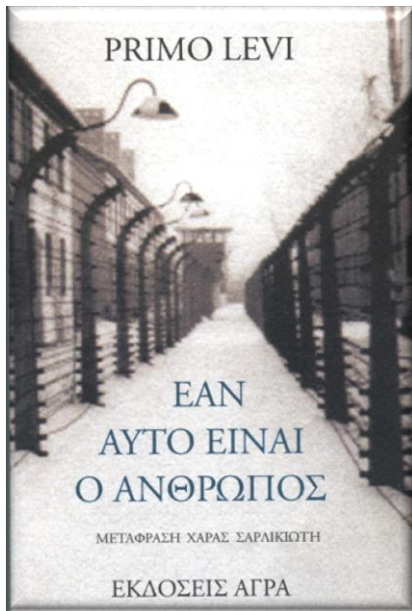

2002

Πρίμο Λέβι: μέσα και έξω από τα στρατόπεδα

Η πολυκύμαντη ζωή του Ιταλού συγγραφέα σε δύο βιογραφίες που εκδόθηκαν ταυτόχρονα, δεκαπέντε χρόνια μετά τον θάνατό του

Καθημερινή 14 Απριλίου 2002

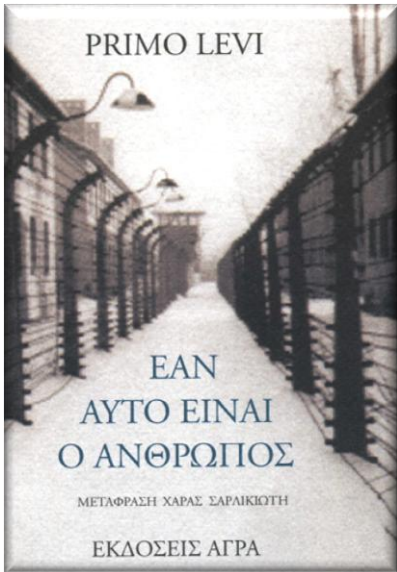
Συνέδριο στο Τορίνο, 1975

Με μαθητές Γυμνασίου, 1979.

Με μαθητές και καθηγητές Λυκείου, 1986.

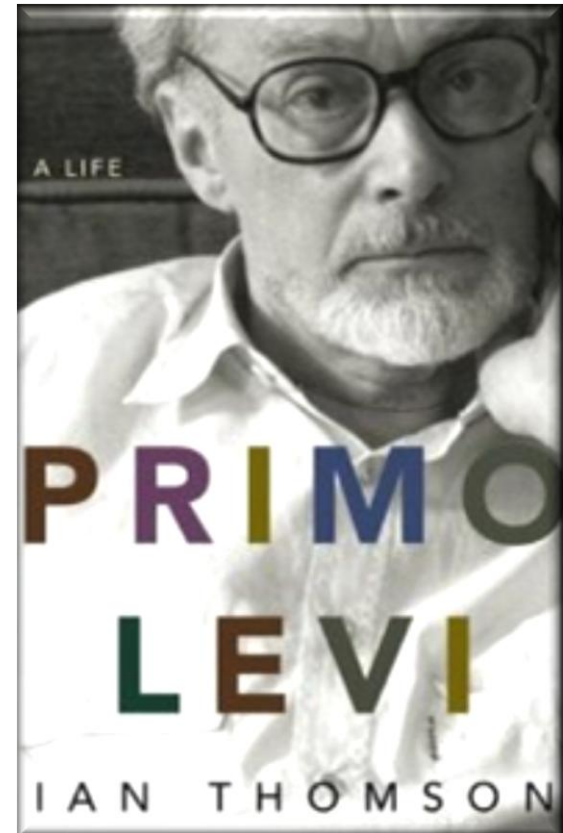
Συνομιλία του Primo Levi με τον Philip Roth, Τορίνο, 1986

New York Review of Books, 1986

11 April 1987

The Italian writer Primo Levi died today from a fall down the stairwell of his Turin residence. Police said that they were treating his death as suicide. He was 68.

Turin, Italy, Reuters

A PRIMO LEVI

***CHIMICO E SCRITTORE PAZIENTE TESTIMONE A
FAVORE DELLA RAGIONE E DELLA DIGNITA UMANA***

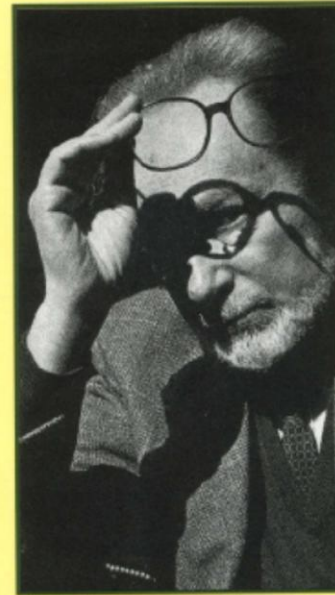
Τμήμα Χημείας, Πανεπιστήμιο του Τορίνο

PRIMO LEVI
IL SISTEMA PERIODICO

EINAUDI

Einaudi, 1975

Π Ρ Ι Μ Ο
Λ Ε Β Ι
Το περιοδικό
σύστημα

Μυθιστόρημα

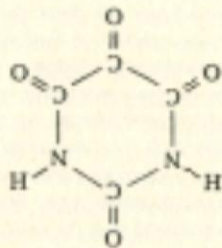

Ε Ι Κ Ο Σ Τ Ο Σ
Α Ι Ω Ν Α Σ
Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ
Κ Α Σ Τ Α Ν Ι Ω Τ Η

Καστανιώτης, 1990

Μετάφραση: Άμπυ Ράικου-Σταύρου

από μεγάλη ανάγκη ή από κάποιο πάθος που τους συνέ-
 παρνε μπορούσαν να υποστούν κατατροπαίεται τις δεκτιμα-
 σίες πλήρους αυτοπάρνησης που έπρεπε να περάσει όπως
 ήθελε να συμβουλευτεί κάποιο βιβλίο. Το υράριο ήταν σύ-
 ντομο και παρόλογο. Ο φωτισμός ελλιπής. Τα αρχεία σε πλή-
 ρη αταξία. Το ξειμάνα δεν υπήρχε θέρμανση, όχι καρβέλιας
 αλλά μεταλλικά σκευιά, άβρια και θερμιάδα. Και τέλος, ο
 βιβλιοθηκάριος ήταν ένας αγροίκος, ανέκτος και αναδέστα-
 τος, με μια ξεθάντροπη ασαφεία, που τον είχαν βάλει στη
 είσοδο για να τρομοκρατεί με την όψη του όλους όσους ήθε-
 λαν να μπουν μέσα. Κατόφρα να περάσει, ξεπέρασα τις δε-
 κτιμασίες, και πρώτη μου δουλειά ήταν να τρέξω να φρεακά-
 ρω στη μνήμη μου τη σύνθεση και τη δομή της αλοζάνης. Να
 το πορτρέτο της:

όπου Ο είναι το οξυγόνο, C ο άνθρακας, Η το υδρογόνο και
 Ν το άζωτο. Χρησιμένη, έτσι δεν είναι; Σου θυμίζει κάτι το
 στέρεο, το σπείρο, το δεμένο γερά. Και πράγματι, συμβαίνει
 συχνά στη χημεία, όπως και στην αρχιτεκτονική, τα κτίρια
 που είναι «οραία», δηλαδή συμμετρικά και απλά, να είναι και
 τα πιο γερά. Συμβαίνει, δηλαδή, με τα μόρια ότι συμβαίνει
 και με τους τρούλους των καθεδρακών ναών ή με τις σφίδες
 στις γέφυρες. Και μπορεί η εξήγηση να μην είναι και τόσο
 μεταφυσική ή παράλογη: «οραίο» σημαίνει «επιθυμητό», κι
 από την ελοχή που ο άνθρωπος άρχισε να κατασκευάζει
 επιθυμία του είναι να φτιάχνει έργα με το μικρότερο δυνατό

κόστος και με τη μεγαλύτερη δυνατή διάρεια, ενώ η χαρά
 που νιώθει κοιτάζοντάς τα είναι κάτι που έρχεται αργότερα.
 Βέβαια, τα πράγματα δεν ήταν πάντα έτσι. Υπήρχαν αιώνες
 όπου η ομορφιά ταυλιόταν με τη διακόσμηση, την υπερβο-
 λή, τα στολικά. Όμως είναι πιθανό αυτές οι εποχές να ήταν
 εποχές παρασής και η αληθινή ομορφιά, αυτή που αναγνω-
 ρίζεται σε όλους τους καιρούς, να είναι εκείνη που διαθέτουν
 οι άθως πέτρες, οι καρίνες των πλοίων, το σίδερο στα τα-
 κείρια και στα φτερά των αεροπλάνων. Αφού αναγνωρίσατε
 και εκτίμησατε την κατασκευαστική αρετή της αλοζάνης, είναι
 ανάγκη, εσύ ο χημικός που μιλάς τώρα μαζί μου, εσύ που
 τόσο σπατάς τα λαξοδρομήματα, να επιστρέψεις στο δρόμο
 σου, που είναι να παίζεις με την ύλη, μα κι αυτή είναι που
 δε φροντίζει για την επιβίωσή σου, που τώρα πια δεν είναι
 μονάχα δική σου. Πηραίσα με σεβασμό τα ράφια με τους
 τόμους του Zentralblatt κι άρχισα να τους ξεφυλλίζω χροιά
 χροιά. Το κεφάλι κάτω μπροστά στο Chemisches Zentralblatt
 είναι το Περιοδικό των Περιουσιών, αυτό σου, από τότε που
 υπάρχει η χημεία, αναφέρει με μορφή τρομακτικά συνοπτική
 όλες τις δημοσιεύσεις χημικού περιχομένου που εμφανίζο-
 νται σε όλα τα περιοδικά του κόσμου. Οι πρώτες χροιές εί-
 ναι μικροί τόμοι των 300-400 σελίδων. Σήμερα, κάθε χρόνο,
 βγαίνουν 14 τόμοι από 1.300 σελίδες ο καθένας. Συνοδεύεται
 από ένα θαυμάσιο ευρετήριο ανά συγγραφέα, ανά θέμα, ανά
 τύπου, και μπορείς να βρεις εκεί μέσα πανάχθως αναφο-
 ρές, όπως τα θηλυκά αποσημονεύματα του πατέρα μας,
 του Wöhler, όπου δηγείται την πρώτη οργανική σύνθεση, ή
 όπου ο Saint-Chaire Deville περιγράφει την πρώτη απομόνω-
 ση του μεταλλικού αλουμίνου.

Μετά από τον Zentralblatt πήδησα στον Beilstein, εξίσου
 μηχανική εργαλειοαίθεια που συμπληρώνεται ανελλιπώς
 μέχρι και σήμερα και όπου περιγράφεται κάθε καινούρια
 σύνθεση, μαζί με τις μεθόδους παρασκευής της. Η αλοζάνη
 είναι γνωστή εδώ κι εβδομήντα χρόνια περίπου, αλλά θεω-
 ρείται σαν μια παραξενιά του εργαστηρίου. Οι μέθοδοι πα-
 ρασκευής της που αναφέρονταν είχαν τερασιότερο σιαδη-

Ο ... «δαίμων» του τυπογραφείου !

"[...] Primo Levi succeeds in transforming chemical concepts and processes into metaphorical concepts on life".

"Themes beyond chemistry", S.E. Luria, Science, 1985, 228, 66-67

Essays

Chemistry in Literature

Primo Levi's *The Periodic Table*. A Search for Patterns in Times Past

*Amir H. Hoveyda**

Keywords:

chemistry in literature · Levi, Primo

A. H. Hoveyda, *Angew. Chem., Int. Ed.*, 2004, 43, 6592-6594

The Periodic Table, Primo Levi's haunting memoir of life as a Jew in Mussolini's Italy, told through the unlikely metaphor of chemistry, has been named the best science book ever written, in an event organized by the Royal Institution in London.

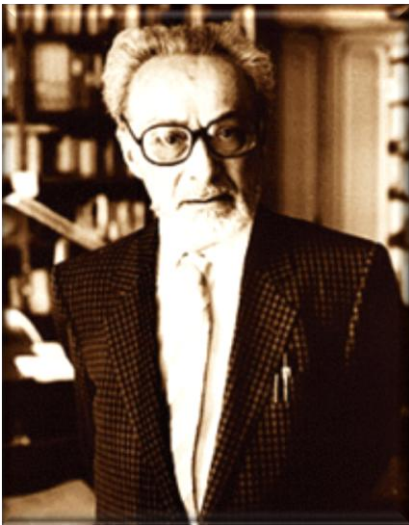
The shortlist

Primo Levi	The Periodic Table
Konrad Lorenz	King Solomon's Ring
Tom Stoppard	Arcadia
Richard Dawkins	The Selfish Gene

Other nominations

James Watson	The Double Helix
Bertolt Brecht	The Life of Galileo
Peter Medawar	Pluto's Republic
Charles Darwin	Voyage of the Beagle
Stephen Pinker	The Blank Slate
Oliver Sacks	A Leg to Stand On
Richard Feynman	Surely You're Joking, Mr Feynman !

The Guardian, Saturday 21 October 2006

Στη μνήμη του
Primo Levi, 1919 - 1987

«[...] και το να κατανοήσουμε την ύλη είναι απαραίτητο προκειμένου να γνωρίσουμε το σύμπαν και τον εαυτό μας.»

«[...] γιατί και οι δύο επιστήμες (Φυσική και Χημεία) ήταν σαφείς και ξεκάθαρες, και αποδείξιμες σε κάθε σου βήμα και όχι ιστοί φτιαγμένοι από ψέματα και κοροϊδίες, όπως το ραδιόφωνο και οι εφημερίδες.»

Σίδηρος

«[...] Αυτή, όμως, ήταν και η χημεία των πρωτοπόρων, οι οποίοι δεν εργάζονταν σε ομάδες, αλλά μόνοι, μέσα στην αδιαφορία της εποχής τους, τις περισσότερες φορές χωρίς κέρδος, αυτών που αντιμετώπιζαν την ύλη χωρίς καμιά βοήθεια, με το μυαλό και τα χέρια τους, με τη λογική και τη φαντασία.»

Άργυρος